

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 226-34-31, тел. 256-99-05
www.ssu.gov.ua, e-mail: sbu_cu@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

22.09.15р. № 6/В-1889/2

На № 32-09/2015 від 01.09.2015

Прим. № 1

**Народному депутату України
Вітку А. Л.**

Щодо розгляду депутатського запиту

Шановний Артеме Леонідовичу!

Службою безпеки України в межах компетенції уважно опрацьовано Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 4 вересня п.р.

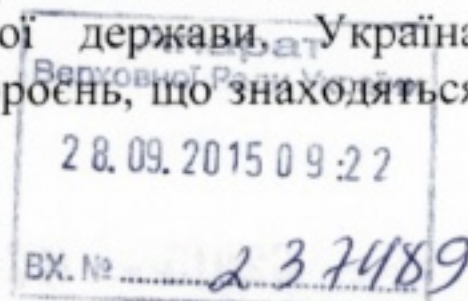
Порушені у депутатському запиті питання пов'язані з набуттям Україною статусу без'ядерної держави.

16 листопада 1994 року Верховною Радою України прийнято Закон №248/94-ВР «Про приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року», згідно якого Україна приєднувалася до Договору після надання ядерними державами гарантій безпеки, оформлених шляхом підписання відповідного міжнародно-правового документа. Згідно з цим Законом діяльність України спрямована на повну ліквідацію ядерної зброї, наявної на її території.

Дане рішення прийнято народними обранцями колективно (за прийняття закону проголосував 301 народний депутат) з урахуванням низки базових документів, які визначали вектор державної політики у сфері використання ядерної зброї, зокрема:

1) Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року № 55-ХІІ, якою передбачено, що Українська РСР урочисто проголошує про свій намір стати в майбутньому державою, яка дотримується трьох неядерних принципів: не приймати, не виробляти і не набувати ядерної зброї;

2) Заяви Верховної Ради України від 24 жовтня 1991 року № 1697-ХІІ «Про без'ядерний статус України», відповідно до якої Україна проводитиме політику, спрямовану на повне знищення ядерної зброї та компонентів її базування, що розташовані на території Української держави, Україна вживатиме заходів для знищення всіх інших ядерних озброєнь, що знаходяться на її території;

3) Постанови Верховної Ради України від 9 квітня 1992 року № 2264-XII «Про додаткові заходи щодо забезпечення набуття Україною без'ядерного статусу», якою рекомендовано Президенту України вступити в переговори з керівниками ядерних держав світу щодо комплексного розв'язання проблем, пов'язаних з ліквідацією ядерної зброї, беручи до уваги необхідність забезпечення якомога швидшого введення в дію Договору про скорочення стратегічних наступальних озброєнь 1991 року;

4) визначених на той час Основних напрямів зовнішньої політики України (схвалені Постановою Верховної Ради України від 02.07.1992 № 3360-XII, яка втратила чинність на підставі Закону України від 01.07.2010 № 2411-VI), згідно з якими Україна виступає за загальне ядерне роззброєння та підтверджує свій намір стати в майбутньому без'ядерною державою;

5) визначеної на той час Воєнної доктрини України (схвалена Постановою Верховної Ради України від 19.10.1993 № 3529-XII, яка втратила чинність на підставі Постанови Верховної Ради від 01.02.2005 № 2400-IV), відповідно до якої Україна виступає за загальне ядерне роззброєння та підтверджує свій намір стати в майбутньому без'ядерною державою;

6) Договору між СРСР і США про скорочення й обмеження стратегічних наступальних озброєнь 1991 року (ратифікований Верховною Радою України згідно із Постановою від 18.11.1993 № 3624-XII);

7) Протоколу до вищезазначеного Договору між СРСР і США від 1992 року (ратифікований Верховною Радою України згідно із Постановою від 18.11.1993 № 3624-XII), відповідно до якого Україна зобов'язується приєднатися до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року;

8) Угоди про створення Співдружності Незалежних Держав (ратифікована Верховною Радою України згідно із Постановою від 10.12.1991 № 1958-XII), відповідно до якої держави-члени СНД прагнуть до ліквідації всіх ядерних озброєнь, поважатимуть прагнення одна одної до досягнення статусу без'ядерної зони;

9) Угоди між державами-учасниками Співдружності Незалежних Держав щодо Стратегічних сил від 30 грудня 1991 року, якою передбачено необхідність повного знищення ядерної зброї, яка знаходиться на території України.

Законом «Про приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року» від 16 листопада 1994 року передбачено, що набрання ним чинності відбудеться після надання Україні ядерними державами гарантій безпеки, оформлених шляхом підписання відповідного міжнародно-правового документа.

З метою отримання Україною таких гарантій Президентом України Кучмою Л.Д. 5 грудня 1994 року підписано Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року (далі – Меморандум).

Відповідно до Меморандуму Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтверджують їх зобов'язання:

- поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України;
- утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН;
- утримуватись від економічного тиску, спрямованого на те, щоб підкорити своїм власним інтересам здійснення Україною прав, притаманних її суверенітету, і таким чином отримати будь-які переваги;
- домагатися негайних дій з боку Ради Безпеки ООН з метою надання допомоги Україні як державі-учасниці Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, що не володіє ядерною зброєю, в разі, якщо Україна стане жертвою акту агресії або об'єктом погрози агресією з використанням ядерної зброї;
- не застосовувати ядерну зброю проти будь-якої держави-учасниці Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, що не володіє ядерною зброєю, крім випадку нападу на них самих, їхні території чи їхні підопічні території, їхні збройні сили або на їхніх союзників з боку такої держави спільно або в союзі з державою, яка володіє ядерною зброєю.

Таким чином, прийняття Закону «Про приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року» від 16 листопада 1994 року № 248 та підписання Президентом України Меморандуму відповідали визначеному на той час вектору ліквідації ядерної зброї, наявної на її території.

З огляду на викладене, законних підстав для притягнення до кримінальної відповідальності керівників української держави за прийняті рішення щодо долі ядерної зброї не вбачається.

З повагою
Голова Служби

В. Грицак